

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Renáta Bartková Sodomová

Název práce

Příčiny války v Iráku

Konzultant/ka práce

JUDr. PhDr. Tomáš Karásek, PhD.

Oponent/ka práce

PhDr. Jan Karlas, PhD., MA.

semestr/rok

ZS 08/09

počet stran

88

počet znaků

neuveдено

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

Jako téma své práce autorka zvolila vysvětlení války USA proti Iráku v roce 2003. Tuto válku se snaží vysvětlit s pomocí teoretické studie S. Van Every, která rozlišuje pět různých příčin konfliktů – 1) kumulativní zdroje, 2) „rovnováha obrana – útok“, 3) „výhoda prvního útoku“, 4) mispercepce a 5) změna poměru sil. Autorka dospívá k závěru, že rozhodnutí USA ovlivnilo všech pět proměnných, ale že jeho dostatečné vysvětlení nabízí pouze jejich kombinace (s. 79).

i. Práce si volí relevantní a přiměřenou výzkumnou otázku. Obsah práce lze označit za původní. Pouze při zdůvodnění tématu měla autorka více reflektovat již vytvořené práce na dané téma. Relevanci tématu by zvýšilo stručné zhodnocení a vymezení se vůči těmto pracím, zejména těm, které se snaží stejně jako autorka o teoretické vysvětlení amerického kroku (Daniel Liberfield, Mohammed Nuruzzman).

ii. Práce postrádá podrobněji definovanou metodu (kromě přihlášení se k obsahové analýze textů). Přesto má však teoreticko-metodologické zpracování (na diplomovou práci) dobrou úroveň. Základní postup spočívá v obecném vymezení povahy možných příčin konfliktu a v následném zkoumání jejich přítomnosti ve zkoumaném případě. Autorka tímto způsobem provádí operacionalizaci analyzovaných proměnných. Svě, byť velmi minimální místo má v práci i komparativní postup. Jeho pomocí autorka ukazuje, proč byla k americkému rozhodnutí nutná kombinace všech posuzovaných příčin (s. 79).

V teoretické rovině představuje určitý problém to, že práce se snaží vysvětlit zvolený problém pomocí jedné velmi konkrétní teorie a opomíjí teorie další. Výhoda tohoto postupu spočívá v tom, že jedna poměrně podrobná teorie umožňuje autorce provést poměrně konkrétní analýzu. Zaměření na jednu realistickou teorii ovšem vede k tomu, že práce posuzuje několik různých, ale v podstatě příbuzných vysvětlujících faktorů (přestože autorka správně upozorňuje na to, že Van Everův realismus přebírá leccos z liberalismu či dokonce konstruktivismu, s. 8). Naopak jiná možná zásadní vycházející z jiných teoretických přístupů nejsou probírána.

iii. Volbu zdrojů a jejich kritický rozbor považuji za nejslabší místo práce. Autorka vychází ze dvou druhů literatury: z teoretické literatury k příčinám konfliktů a z dokumentů týkajících se americké zahraniční politiky. V seznamu použitých zdrojů nejsou výrazněji zastoupeny akademické studie zabývající se vlastním tématem práce (výjimkou jsou Alkadiri a Greve). Vzhledem k poměrně značnému množství těchto prací se jedná o výraznější nedostatek. Autorka tím přichází o možnost syntetizovat a prohloubit již existující poznatky k danému tématu. Její analýza navíc místy budí dojem, že se opírá o její obecné studium dané problematiky (eventuálně necitované zdroje) spíše než o konkrétní zdroje doprovázené odkazy.

iv. Práce má logickou a přiměřenou strukturu. Po představení Van Everovy teorie v první kapitole se každá z dalších kapitol zabývá jednou ze zkoumaných příčin. V úvodu práce by však bývalo vhodné zařadit jednu kapitolu stručně popisující základní souvislosti a výsledky irácké války a tedy představující samotný předmět výzkumu.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Práce nabízí na diplomovou práci poměrně kvalitní zpracování tématu. Autorka pečlivě analyzuje jednotlivé vysvětlující faktory a na základě původních úvah dospívá k jejich vyhodnocení. Její analýzu však poměrně oslabuje spoléhání se na dokumenty a výše zmíněné omezené použití akademické (a v širším směru analytické) literatury k americké válce proti Iráku.

Za dílčí omezení dále považuji:

- autorka podrobně zkoumá, zda v americkém kroku hrála roli pětice vstupujících (či doplňujících) proměnných Van Everovy teorie. Podle mého názoru však přitom opomíjí zkoumat to, co považuji za základní proměnnou Van Everova přístupu a jeho realistického jádra – zájem státu na posilování moci či bezpečnosti. Diplomantka tak např. zkoumá, zda invaze mohla přinést USA kumulativní zdroje (první příčina), zda bylo dobytí snadné (druhá příčina), atd., ale neřeší základní otázku zvoleného přístupu, tj. zda USA vůbec tímto krokem usilovaly o posilování své moci nebo bezpečnosti.
- autorka se také mohla pokusit o podrobnější zhodnocené relativní váhy jednotlivých příčin (tj. zda se nějaké z nich jeví jako průkaznější než jiné). Zvláště když např. „výhoda prvního pohybu“ se na základě jejího výzkumu zdá být méně průkazná než ostatní.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Odkazy a citace jsou v zásadě v pořádku. Odkazované práce Keegan (2004), Reisman – Armstrong (2006) a Blehová (2003) jsem ale nenašel v seznamu literatury.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Tato stránka textu je v zásadě dobrá. Autorka občas volí příliš hovorová spojení (např. „na mezinárodní úrovni panoval čirý ruch“) nebo kostrbatý překlad („okno příležitosti“).

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

V práci jsem nenašel projekt.

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

Náměty k obhajobě viz předchozí komentář. Autorka by měla především vysvětlit, proč nejsou v práci výrazněji zastoupeny akademické a expertní zdroje zabývající se invazí USA do Iráku a objasnit, zda se její vyhodnocování jednotlivých příčin opírá spíše o obecné studium dané problematiky nebo o konkrétní zdroje.

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Jedná se o poměrně zdařilou diplomovou práci, kterou doporučuji k obhajobě. K jejím nejsilnějším stránkám patří: volba relevantní a přiměřené výzkumné otázky; původní a poměrně dobré teoreticko-metodologické zpracování; logická a přiměřená struktura. Za nejslabší stránku naopak považuji de facto opomenutí akademické a expertní literatury k tématu invaze USA do Iráku a její kritické analýzy. Mezi další omezení patří: nedostatečné zdůvodnění zaměření na pouze jednu realistickou teorii; absence kapitoly stručně popisující základní souvislosti a výsledky irácké války; absence zkoumání platnosti obecných realistických motivů jednání.

8. navrhovaná klasifikace.

Výborně, případně velmi dobře – v závislosti na přesvědčivosti obhajoby práce.

datum

24. 1. 2009.